

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1962 - 1964

(Archives de Cinematographie. Materiel folklorique cinematographié.
pendant les années 1962-1964).

Ἀπὸ πολλοῦ ἦτο αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς περισυλλογῆς ἐκδηλώσεων τοῦ λαϊκοῦ βίου, ὡς ἐθιμικῶν τελετῶν λατρευτικοῦ περιεχομένου, μορφῶν τοῦ κοινωνικοῦ βίου (γάμου, λαϊκῶν χορῶν κ.ἄ.) ὡς καὶ τοῦ φυσικοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀποτυπώσεως αὐτῶν ἐπὶ κινηματογραφικῆς ταινίας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πληρεστερας οὕτως ἐπιστημονικῆς ἐξετάσεως αὐτῶν.

Ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου τούτου ἐπετεύχθη μόλις τὸ 1962, ὅτε κατέστη δυνατὴ ἡ προμήθεια συσκευῆς κινηματογραφικῆς λήψεως, εἶτα δὲ καὶ εἰδικοῦ προβολέως.

Κατωτέρω παρατίθεται πίναξ τῶν κινηματογραφηθέντων θεμάτων κατὰ τὰ ἔτη 1962 - 1964 κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου Γ. Κ. Σπυριδάκη, εἶτα δὲ συστηματικώτερον ὑπὸ τοῦ φιλολόγου Γ. Ν. Αἰκατερινίδου, συνεργάτου του εἰς τὴν ἐκτέλεσιν εἰδικοῦ προγράμματος λαογραφικῆς ἐρεῦνης διὰ τῆς οἰκονομικῆς χορηγίας τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἑρευνῶν.

Α') ΕΤΟΥΣ 1962

1. α) *Τὸ ἔθιμον τῆς παρασκευῆς τῶν προζυμιῶν διὰ τὸ ζύωμα τῶν ἄρτων τοῦ γάμου εἰς Λευκάδα.*
β) *Λαϊκοὶ χοροὶ εἰς Λευκάδα.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη εἰς Λευκάδα κατ' Αὐγουστον 1962. Ταιν. μ. 30)

Β') ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1963

2. — *Ἵπερπήδησις πυρῶν «Φωτιῆς τοῦ Ἀη Γιάννη» κατὰ τὸ ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τοῦ Γενεσίου τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ (24 Ἰουνίου).*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη, ἐν Ἀθήναις 1963. Ταιν. μ. 30).
3. — *Ἐθιμον κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτομαγιάς εἰς Μέγαρα. [Προσφορὰ στεφάνου ἀνθέων καὶ δώρων ὑπὸ τῆς μνηστῆς εἰς τὸν ἀρραβωνιαστικόν της].*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη εἰς Μέγαρα, 30 Ἀπριλίου 1963). Ἡχητικὴ ταινία μ. 80. Χφον ἀρ. 2770).
4. — *Ἡ τελετὴ τῶν Ἀναστεναγίων (τὴν 21 Μαΐου, ἐορτὴν τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης) εἰς Ἀγίαν Ἑλένην Σερρών.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη εἰς Ἀγίαν Ἑλένην Σερρῶν ἀπὸ 20 - 22 Μαΐου

1963. Βοηθοί: Ν. Καλύβας — Γ. Ν. Αϊκατερινίδης. Ήχητική ταινία μ. 334. Χρον. ἀρ. 2742).
5. — *Ἐορταστικαὶ τελεταὶ τὴν 15 Αὐγούστου εἰς Κίμωλον.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη εἰς Κίμωλον κατ' Αὐγούστον 1963. Ταιν. μ. 36. Χρον. ἀρ. 2758).
6. — *Τελετὴ γάμου εἰς Κίμωλον.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη εἰς Κίμωλον κατ' Αὐγούστον 1963. Ταιν. μ. 77. Χρον. ἀρ. 2758).
7. — *Ὑφαντικὴ εἰς Κίμωλον. (Προετοιμασία τοῦ νήματος ἐκ βάμβακος κλπ.). Διάσπμο καὶ πέρασμα εἰς τοὺς μίτους. Ὑφανσις).*
(Κινημ. εἰς Κίμωλον ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη, κατ' Αὐγούστον 1963. Ταιν. μ. 60. Χρον. ἀρ. 2758).
8. — *Χοροὶ Μακεδονίας (κότσαρι, γαμήλιοι, χασάπικος, σουρτός, τῆς Γερακίνας).*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αϊκατερινίδου εἰς τὰ χωρία Μελενικίτσι, Βαμβακόφυτον καὶ Σησαμιὰν τοῦ νομοῦ Σερρῶν κατὰ Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον 1963. Ταινία ἠχητικὴ μέτρ. 120. Χρον. ἀρ. 2779).

Γ' ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1964

9. — *Χοροὶ Κρήτης (Χανιώτικος σουρτός, πεντοζάλης, σούσια Κρητικιά).*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αϊκατερινίδου εἰς Μᾶζα Σελίνου Χανίων κατὰ Μάρτιον 1964. Ταιν. μ. 65. Χρον. ἀρ. 2798).
10. — *Φάμπρικα (= ἐλαιοτριβεῖον). (Ἐκθλιρσι τοῦ ἐλαιοκάρπου εἰς παλαιὸν ἱποκίνητον ἐλαιουργεῖον).*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αϊκατερινίδου εἰς τὸ χωρίον Μᾶζα Σελίνου Χανίων. Μάρτιος 1964. Ταιν. μ. 45. Χρον. ἀρ. 2798).
11. α) *Σχολικὴ ἐορτὴ κατὰ τὴν 25 Μαρτίου 1964 εἰς Κουστογιέρακον Χανίων.*
β) *Ἐκτέλεισι χορῶν: Χανιώτικος σουρτός καὶ πεντοζάλης.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αϊκατερινίδου εἰς Κουστογιέρακον Χανίων τὴν 25 Μαρτίου 1964. Ταιν. μ. 60. Χρον. ἀρ. 2798).
12. α) *Ἔθιμα τῶν σπογγαλιῶν τῆς Καλύμνου κατὰ τὸν ἀπόπλονον αὐτῶν πρὸς σπογγαλιεῖαν κατὰ τὸ θέρος.*
β) *Ἔθιμον εἰς Κάλυμνον κατὰ τὸ Πάσχα. (Ἀγορὰ τοῦ πασχαλινοῦ ἄμμου κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Λαζάρου Σάββατον).*
γ) *Κοπάνισμα τοῦ σίτου διὰ τὴν παρασκευὴν ἀλεύρου.*
δ) *Μεταφορὰ φρηγάνων διὰ τὸ ἄναμμα τοῦ φούρνου. Πύρωμα αὐτοῦ πρὸς ὀπτισιν Πασχαλιῶν ψωμιῶν καὶ ἔψησιν ἄμμου.*

- ε) *Μεταφορά ειδικού ἄρτου ὑπὸ τῆς νεονύμφου εἰς τὴν πενθεράν της.*
 ς) *Υφαντική εἰς Κάλυμνον (ξάνσις τοῦ ἐρίου, κλωσῖς, ὕφανσις).*
- ζ) *Χοροὶ Καλύμνου: α) Καλύμνικος. β) σούστα Κρητικιά.*
 (Κινημ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδιάκη εἰς Κάλυμνον ἀπὸ τῆς 18 - 20 Ἀπριλίου 1964. Ταιν. μ. 290. Χρον. ἀρ. 2800).
13. — *Τὸ κάψιμο ὁμοιώματος τοῦ Ἰούδα κατὰ τὸ Πάσχα μετὰ τὴν τελετὴν τῆς Δευτέρας Ἀναστάσεως εἰς Ἀσὴ Γωνιὰ Χανίων.*
 (Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς Ἀσὴ Γωνιὰ Χανίων τὴν 3 Μαΐου 1964. Ταινία ἠχητική, μ. 30. Χρον. ἀρ. 2799).
14. — *Ποιμενικὴ πανήγυρις εἰς Ἀσὴ Γωνιὰ Χανίων κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. (Συγκέντρωσις τῶν κοπαδιῶν τῆς περιφερείας κατὰ τὴν προίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας ἄμελις, προσφορὰ τοῦ γάλακτος εἰς τοὺς πανηγυριστάς, εὐλογία ὑπὸ τοῦ ἱερέως τῶν ποιμνίων καὶ τῶν ποιμένων διασκέδασις).*
 (Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς τὴν Ἀσὴ Γωνιὰ Χανίων τὴν 4 Μαΐου 1964. Ταιν. μ. 213. Χρον. ἀρ. 2799).
15. — *Ἐκ τοῦ ποιμενικοῦ βίου εἰς τὴν Ἀσὴ Γωνιὰ Χανίων. (Ἀποψις μητάτου. Ἀμελγμα αἰγοπροβάτων. Μεταφορὰ γάλακτος πρὸς τυροκομίαν. Ἐξοδος τοῦ ποιμνίου πρὸς βοσκήν).*
 (Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς τὴν περιοχὴν Ἀσὴ Γωνιάς Χανίων τὴν 11 Μαΐου 1964. Ταιν. μ. 30. Χρον. ἀρ. 2799).
16. — *Χοροὶ Κρήτης (σούστα Κρητικιά).*
 (Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς Ἀσὴ Γωνιὰ Χανίων κατὰ Μάϊον 1964. Ταιν. μ. 30. Χρον. ἀρ. 2799).
17. — *Τὸ πανηγύρι τοῦ Ἀη Συμοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὴν Πεντηκοστὴν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Μεσολογγίου (μονὴ Ἀη Συμοῦ, Κλείσοβα καὶ πόλις τοῦ Μεσολογγίου).*
 (Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς Μεσολόγγιον ἀπὸ 21-23 Ἰουνίου 1964. Ταιν. μ. 236. Χρον. ἀρ. 2889).
18. — *Ἀλωνισμός: α) Ἀλωνισμός δημοτικῶν μὲ βολόδουρο, β) λίχισμα.*
 (Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς τὸ χωρίον Παράνυμφοι Ἡρακλείου Κρήτης κατὰ Ἰούλιον 1964. Ταιν. μ. 96. Χρον. ἀρ. 2884).
19. — *Περισχουρισμὸς πρὸς ἀποτροπὴν κακοῦ. (Περίζωσις διὰ νήματος τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐν συνεχείᾳ ὀλοκλήρον τοῦ χωρίου Παράνυμφοι πρὸς κατάπανσιν τοῦ σφοδρῶς πνέοντος ἀνέμου).*

- (Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς τὸ χωρ. Παράνυμφοι Ἑρακλείου Κρήτης κατ' Ἰούλιον 1964. Ταιν. μ. 30. Χφον ἀρ. 2884).
20. — *Χοροὶ Κρήτης: σιγανὸς καὶ Μαλεβιζιώτικος.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου, Ἄνω καὶ Κάτω Ζαρός Ἑρακλείου Κρήτης, Ἰούλιος 1964. Ταιν. μ. 60. Χφον ἀρ. 2884).
21. — *Κατεργασία τοῦ λίνου πρὸς κατασκευὴν νήματος εἰς Κάτω Ζαρόν Ἑρακλείου Κρήτης.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς Κάτω Ζαρόν Ἑρακλείου κατ' Ἰούλιον 1964. Ταιν. μ. 30. Χφον ἀρ. 2884).
22. — *Χοροὶ Μακεδονίας: συρτός.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς τὸ χωρίον Καλλιθέα Δράμας κατ' Οκτώβριον 1964. Ταιν. μ. 30. Χφον ἀρ. 2895).
23. — *Χοροὶ Μακεδονίας: κασάπικος καὶ συρτός.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς τὸ χωρίον Καλὴ Βρύση Δράμας, Ὀκτώβριος 1964. Ταιν. μ. 60. Χφον ἀρ. 2895).
24. — *Σπορὰ δημοτικῶν. (Προετοιμασία τοῦ γεωργοῦ διὰ τὴν σποράν. Ἐκκίνησις πρὸς τὸν ἀγρόν. Ἡ σπορά. Ἡ ζεῦξις τῶν βοῶν εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. Τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ).*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς τὸ χωρίον Πύργοι Δράμας κατὰ Νοέμβριον 1964. Ταιν. μ. 60. Χφον ἀρ. 2896).
25. — *Καλαθοπλεκτικὴ.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου εἰς τὸ χωρίον Βῶλαξ Δράμας κατὰ Νοέμβριον 1964. Ταιν. μ. 30. Χφον ἀρ. 2896).
26. — *Χοροὶ Μακεδονίας: κοντιὰ καὶ συρτός.*
(Κινημ. ὑπὸ Γ. Ν. Αἰκατερινίδου, Βῶλαξ Δράμας, Νοέμβριος 1964. Ἡχητ. ταινία μ. 60. Χφον ἀρ. 2896).